

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

3/13578
3/14190

Sayı : 72416558-610-E.789559
Konu : Soru Önergeleri

26.09.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) 10.07.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.493401 sayılı yazınız.
b) 16.07.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.500175 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (6 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Cumhuriyet Bulvarı No:4 B Blok 06050 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 80 00 Belgegeçer No: (312) 470 51 30
<http://sgb.kultur.gov.tr> soruonergeleri@kultur.gov.tr

Bilgi için:Hülya TANRIVERDİ
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 07

**ADIYAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. ABDURRAHMAN TUTDERE'NİN
7/14190 ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN
CEVAP**

Karayolları güzergâhı üzerinde yer alan mimari ve tarihi değeri bulunan köprülerin tadilat tamirat ve onarımına ilişkin 19.4.1996 tarih ve 430 sayılı ilke kararının, Karayolları Genel Müdürlüğünün 23.3.2006 tarihli ve 244 sayılı yazısı üzerine yeniden değerlendirilmesi sonucunda;

Kültür varlığı niteliğindeki köprülerimizin yeni yol şebekelerinin dışında kalmaları nedeniyle, zaman içinde kullanımlarını yitirmelerinden dolayı harap oldukları, kullanılanların da genişletme isteğiyle mimarisinin bozuldukları, su borusu geçirmek veya üstlerine gelişigüzel direk dikmek suretiyle tahrip edildiklerinin belirlendiğine,

Bu nedenle tarihi köprüleri terk etmek, yıkmak, genişletmek, doğalgaz, su borusu, elektrik kablosu gibi yeraltı tesisatı geçirmek, elektrik, aydınlatma ve telefon tesisatı için direk dikmek gibi herhangi fiili bir müdahaleye girişilmemesi gerektiğine, Korunması gerekli köprülerin trafik ihtiyaçlarına cevap vermemesi halinde bunların yanından geçirilmesi zorunlu olan yeni karayolu köprülerinin eski köprüye olan uzaklığı ve yerleştirme biçimi konusunda Karayolları Genel Müdürlüğünün görüşü alındıktan sonra ilgili koruma bölge kurulundan özel karar talep edilmesinin gerekli olduğuna,

Günümüzde halen kullanılmakta olan tarihi köprüler ile eski fonksiyonlarını kaybetmiş olmaları dolayısıyla terk edilmiş bulunan köprülerin tadilat, tamirat ve esaslı onarımı yapılırken mimari karakterlerini bozmadan orijinal durumlarının araştırılarak buna uygun rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlanıp ilgili koruma bölge kurullarından izin alınması gerektiğine,

5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1737 sayılı Kanunla değişik 2 (F) maddesinde yer alan " ...tarihi yol ağlarına ait köprü ve diğer bütün yan tesisleri... hazırlayacağı ve hazırlatacağı plan ve projelerine göre onarmak ve bakımlarını sağlamak" hükmü doğrultusunda Karayolları Genel Müdürlüğünün görev, yetki ve sorumluluğunda bulunan tarihi köprülerin korunması tadilat tamirat ve esaslı onarımlarının koruma bölge kurulu kararı alındıktan sonra Karayolları Genel Müdürlüğünce yapılmasının sağlanmasına,

Diğer kamu kurum ve kuruluşları, valilik ve belediyelerce yapılacak onarım uygulamalarına ilişkin taleplerin Karayolları Genel Müdürlüğü aracılığı ile koruma bölge kurulu müdürlüklerine iletilmesi gerektiğine,

Kurulumuzun 19/4/1996 tarih ve 430 sayılı ilke kararının iptaline, karar verilmiştir.

Sonuç olarak, tarihi köprülerin korunması tadilat tamirat ve esaslı onarımlarının koruma işlemleri Karayolları Genel Müdürlüğünün görev, yetki ve sorumluluğuna girmektedir.

Altınlı Köprüsü'nün restorasyon projesi, yapının su altında kalacağı dikkate alınarak hazırlanmış ve Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 17.09.2014/1213 sayılı kararı ile su altında kaldıktan sonra korunmasına yönelik restorasyon projesi uygun görülmüştür.

Baraj yapılacak alanda Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca yapılan tespit çalışmasında tescilli Altınlı Köprüsü haricinde herhangi bir taşınmaz kültür varlığı tespit edilmemiştir.

Baraj alanlarından etkilenecek kültür varlıklarına yönelik iş ve işlemler Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun "Baraj Alanlarından Etkilenen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararı" başlıklı 10.04.2012 tarih ve 36 sayılı ilke kararı doğrultusunda Koruma Bölge Kurullarınca işlemler yürütülmektedir. Bu doğrultuda baraj alanında kültür varlıklarının envanter ve belgeleme çalışmalarının yapılması sonrasında bu alanlarda taşınmaz kültür varlıklarının ve arkeolojik sit alanlarının bulunması halinde ilgili kuruluşlar tarafından planlanan alanın dışında baraj alanı olarak başka yerlerin planlamasının yapılması mümkün olabileceği gibi barajın başka bir noktada yapılmasının mümkün olmadığına ilgili idarece belgelere dayanarak bildirilmesi halinde "barajdan etkilenecek veya baraj suları altında kalacak korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına yönelik uygulamayı belirlemek üzere, alanın özelliği de dikkate alınarak, uzmanlar, üniversite öğretim üyeleri (arkeolog, sanat tarihçi, şehir plancısı, mimar, restorasyon uzmanı, konservasyon uzmanı, inşaat mühendisi, harita mühendisi, jeoloji mühendisi, hidrolog, vb.) ile Bakanlığımızın kültür varlıklarının korunması konusunda uzman temsilcisinin katıldığı bir Bilim Komisyonu" Bakanlığımızca oluşturulmaktadır.

Bilim komisyonunun çalışmaları sonucu hazırlanan baraj yapılması kararlaştırılan alana ilişkin nitelikli bilimsel rapor, uygulamaya yönelik nihai kararı vermek üzere ilgili Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunda değerlendirilmekte; bu alanda barajın yapımının koruma bölge kurulunca da uygun bulunması durumunda Kurul kararında dile getirilen faaliyetler baraj yapımından sorumlu ilgili idarece yürütülmektedir.

